

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Kontroli

Warszawa, dnia 23 maja 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli
na temat: Wykorzystywanie i rozliczenie dotacji przekazanych z budżetu MSWiA na realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w Królewskiej Fundacji Romów.

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2023*.

III. Termin kontroli

Od 13 lutego 2023 r. do 31 marca 2023 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami wybranych umów dotacyjnych, tj. Nr 11-44/WMNiE/2021 z 11 maja 2021 r. i Nr 14-60/WMNiE/2022 z 6 czerwca 2022 r.
- 2) Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.
- 3) Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań.
- 4) Prawdopodobieństwo i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

- V. Kontrolą objęto okres realizacji poszczególnych zadań, tj.: od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. - umowa Nr 11-44/WMNiE/2021 z 11 maja 2021 r. oraz od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. - umowa Nr 14-60/WMNiE/2022 z 6 czerwca 2022 r. wraz ze sprawozdaniami z realizacji zadań oraz ewentualnymi zwrotami środków finansowych.

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności:

Królewska Fundacja Romów² podejmowała działania i ponosiła wydatki w zakresie: zorganizowania V i VI *Ogólnopolskiej Biesiady cygańsko-słowiańskiej połączonej z konkursem piosenki wykonywanej w języku mniejszości narodowych i etnicznych*. Ich przeprowadzenie

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Zwana dalej KFR, Fundacją bądź Zleceniobiorcą.

przyczyniło się do rozwoju i zachowania romskiej tożsamości językowej, kulturalnej i narodowej Romów żyjących w Polsce.

Niemniej kontrola wykazała, że Fundacja wydatkowała w okresie objętym kontrolą środki pochodzące z dotacji MSWiA niezgodnie z przeznaczeniem, tj. w 2021 r. kwotę 30 509,20 zł i w 2022 r. kwotę 19 669,00 zł oraz pobrała w 2021 r. dotację w nadmiernej wysokości, tj. 180,00 zł z tytułu błędnie naliczonego wynagrodzenia należnego za wykonanie przedmiotu umowy o dzieło.

Fundacja także nie wykorzystwała do czasu zakończenia zadania publicznego w 2021 r. środków w wysokości 920,23 zł. Powyższe było niespójne z przedstawioną dokumentacją, zgodnie z którą środki z dotacji zostały wykorzystane w całości.

W toku kontroli stwierdzono **nieprawidłowości** skutkujące brakiem przejrzystości dokonywanych rozliczeń, uniemożliwiających identyfikację poszczególnych wydatków poniesionych na realizację zadań publicznych ze środków dotacyjnych MSWiA oraz odtworzeniem faktycznego przebiegu wydarzeń i naruszeniem istotnych postanowień umów dotacyjnych. Podkreślenia wymaga, że rozliczaniem skontrolowanych zadań publicznych zajmował się tylko Prezes Fundacji.

Fundacja nie dołożyła należytej staranności przy dokumentowaniu wydatków ponoszonych z tytułu zadań, na które otrzymała dotacje MSWiA. Fundacja nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Wydatki zrealizowane w formie gotówkowej rozliczono bez sporządzenia dowodów księgowych odzwierciedlających przepływ środków finansowych, co skutkowało brakiem przejrzystości wydatków dokonywanych ze środków dotacji i jednoznacznej kwalifikacji odnośnie prawidłowości rozliczenia dotacji opłaconej w formie gotówkowej, tj. ogółem kwoty 161 500,00 zł w ramach obydwu umów dotacyjnych. Nie udokumentowano również wszystkich przypadków dokonania zapłaty zaliczek na poczet wykonania przyszłej usługi. Ponadto, niektóre usługi zrealizowano bez pisemnego ich zlecenia. Stwierdzono także przypadki dokonania płatności przed dniem ich zatwierdzenia do wypłaty.

W toku kontroli nie przedstawiono dokumentacji z przebiegu konkursu dla młodych talentów w 2021 r. oraz ich występów podczas V Biesiady, co uniemożliwiło potwierdzenie, że ww. konkurs faktycznie został przeprowadzony. Nie można więc było uznać, że cel zadania w powyższym zakresie został osiągnięty, w związku z czym kwota w wysokości 5 000,00 zł wydatkowana ze środków dotacji MSWiA na nagrodę, powinno zostać zakwalifikowana jako wydatkowana niezgodnie z przeznaczeniem.

Z uwagi na nieprzewodzenie wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej oraz na brak obowiązku prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego do obsługi dotacji MSWiA, nie można było ustalić z jakich faktycznie środków zrealizowano wydatki w wysokości 3 000,00 zł nieujęte w sprawozdaniu z realizacji zadania w 2022 r., a wydatkowane z rachunku bankowego, na którym przechowywano środki dotacyjne oraz z jakich środków pochodziła „pożyczka” w wysokości 2 110,00 zł pobrana przez Prezesa Fundacji z tego rachunku bankowego. Ponadto, **za uchybienie** uznano wykonanie płatności z rachunku bankowego innego niż wskazany w umowie dotacyjnej. Kontrola wykazała również, że Królewska Fundacja Romów w 2022 r. wskazała swój rachunek bankowy do rozliczania zadania publicznego realizowanego przez inny podmiot niż KFR, co skutkowało brakiem przejrzystości wydatków dokonywanych ze środków dotacji MSWiA.

W toku kontroli nie przedstawiono również dowodów, które wskazywałyby na zachowanie zasady celowości i oszczędności przy realizacji wydatków pochodzących

z dotacji, nieobjętych stosowaniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³.

Kontrola wykazała nierzetelne opisywanie dokumentów księgowych, a także ich sprawdzanie pod względem formalno – rachunkowym i merytorycznym oraz zatwierdzanie do wypłaty przez tę samą osobę, tj. przez Prezesa KFR. Na dowodach księgowych nie widniały więc podpisy innych osób wchodzących w skład Zarządu Fundacji. Powyższe generowało ryzyko wystąpienia nadużyć finansowych.

Z dokonanych ustaleń wynika również, że w okresie realizacji zadań publicznych 3 faktury na kwotę 35 700,00 zł rozliczone z dotacji MSWiA zostały wystawione przez podmiot nieistniejący. Nie zawarto z tym podmiotem pisemnej umowy/zlecenia na wykonanie usług oraz nie udokumentowano sposobu ich odbioru. Nie można więc było potwierdzić, że w tym zakresie cel wskazany w umowach dotacyjnych został zrealizowany. Zatem wydatkowanie w latach 2021-2022 kwoty dotacji w wysokości 35 700,00 zł, w tym 8 000, 00 zł z uzyskanych w 2021 r. przychodów powinno zostać zakwalifikowane jako wydatkowanie niezgodnie z przeznaczeniem.

W toku kontroli stwierdzono również **szereg nieprawidłowości** związanych z zawieraniem i rozliczaniem umów cywilnoprawnych sfinansowanych lub dofinansowanych z dotacji MSWiA, a także z niezapewnieniem nadzoru nad ich realizacją, polegających w szczególności na:

- wydatkowaniu środków pochodzących z dotacji MSWiA niezgodnie z warunkami umów dotacyjnych, w tym niezgodnie z przeznaczeniem łącznie kwoty 23 421,00 zł (w 2021 r. – 12 452,00 zł, w 2022 r. – 10 969,00 zł),
- dokonaniu zapłaty wynagrodzenia ponad miesiąc przed zawarciem umowy o dzieło i 2 miesiące przed przedłożeniem rachunku przez Wykonawcę tego dzieła,
- dokonaniu w 4 przypadkach zapłaty wynagrodzenia 41 dni przed wykonaniem dzieła, pomimo braku postanowień umownych dopuszczających takie rozwiązanie, co skutkowało wypłacaniem wynagrodzenia przed oceną wykonania zleconego dzieła,
- nieprzedstawianiu rachunków przez Wykonawców dzieł, celem dokonania wypłaty należnego im wynagrodzenia,
- rozliczeniu wydatków poniesionych na usługi związane z zadaniem publicznym w walucie obcej, pomimo braku takich zapisów w umowie dotacyjnej,
- nierzetelnym weryfikowaniu rachunków wystawionych przez Zleceniobiorców, co skutkowało wypłaceniem błędnie naliczonych wynagrodzeń, w tym zawyżonego o 180,00 zł wynagrodzenia sfinansowanego z dotacji MSWiA,
- naliczeniu w 2022 r. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych niezgodnie z art. 32 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych*,
- niewpłaceniu w badanym okresie do właściwego Urzędu Skarbowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń wypłaconych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych, tj. ogółem kwoty 10 421,00 zł, w tym w 2021 r. kwoty 8 452,00 zł i w 2022 r. 1 969,00 zł,
- niedopełnieniu obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* w zakresie złożenia do Urzędu Skarbowego deklaracji PIT-4R oraz deklaracji PIT-11,
- zakwalifikowaniu wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży dla Wykonawców umów o dzieło do niewłaściwej grupy/kategorii kosztów,

---

³ t.j. Dz. U z 2022 r. poz. 1710 ze zm.

- co skutkowało wykazaniem błędnej kwoty wydatkowanej na zadanie w poszczególnych kategoriach kosztów,
- nieudokumentowaniu kosztów związanych ze zwrotami kosztów dojazdów dla Wykonawców umów, co skutkowało brakiem możliwości potwierdzenia w oparciu o jakie faktycznie kryteria dokonano zwrotów tych kosztów oraz potwierdzenia, że wykazane w 2022 r. przez wykonawców koszty podróży były powiązane z celem zleconego zadania.

Wskazania wymaga także, że zawarcie umów o dzieło z Prezesem Fundacji przez Wiceprezesa Fundacji było niezgodne z postanowieniami Statutu KFR, zgodnie z którymi do reprezentowania fundacji upoważniony był Prezes Zarządu samodzielnie, dwóch członków Zarządu łącznie lub członek Zarządu i pełnomocnik działający w ramach umocowania łącznie.

Nierzetelne sporządzenie sprawozdań z realizacji zadań publicznych skutkowało długotrwałym ich nierozliczeniem, a w szczególności zadania, którego termin realizacji upłynął 31 grudnia 2021 r. **Za uchybienie** uznano sporządzenie po terminie *Sprawozdania z realizacji zadania w 2022 r.*

Co istotne – w sprawozdaniu z realizacji zadania, Fundacja nie poinformowała Zleceniodawcy o innych źródłach finansowania kontrolowanych zadań publicznych, pomimo, że zadania były dofinansowane przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

W toku kontroli nie przedstawiono dokumentów księgowych (tj. faktur lub ich numerów) dotyczących rozliczenia dotacji udzielonej w 2021 r. przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego na realizację zadania publicznego pt.: *VI Ogólnopolska Biesiada cygańsko-słowiańska połączona z konkursem w języku mniejszości narodowych i etnicznych*. Z uwagi na powyższe, nie można było stwierdzić, czy dofinansowanie wydatków na nagłośnienie i oświetlenie oraz *degustację potraw cygańskich*, które było finansowane ze środków MSWiA oraz Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, faktycznie nastąpiło z tych dwóch źródeł finansowania w odpowiednich wysokościach. Kontrola wykazała również, że Fundacja nie skorzystała z możliwości zmiany warunków umów dotacyjnych w zakresie m.in. zwiększenia kosztów poniesionych na realizację zadania w 2022 r., faktycznej liczby artystów/zespołów biorących udział w biesiadach czy obniżenia kosztów całkowitych i przychodów przewidywanych w związku z realizacją w 2021 r. zadania publicznego, co skutkuje koniecznością zwrotu kwoty w wysokości 8 775,00 zł na rachunek bankowy Zleceniodawcy.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami oraz celem usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej, w przypadku otrzymania kolejnych dotacji z MSWiA zalecono:

- 1) Przestrzeganie postanowień zawartej umowy dotacyjnej, w tym:
  - wydatkowanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem, na cele wskazane we wniosku o udzielenie dotacji oraz zgodnie ze szczegółowym opisem zadania;
  - wykorzystywanie środków przyznanych z dotacji do czasu zakończenia zadania publicznego, a w przypadku ich niewykorzystania w tym czasie – zwrotu środków w terminie i na zasadach określonych w umowie;
  - prowadzenie dokumentacji w sposób przejrzysty i rzetelny, tj. umożliwiający ocenę realizacji zadania pod względem rzeczowym i finansowym, w tym przechowywanie dokumentacji potwierdzającej realizację poszczególnych działań w ramach zadania publicznego;

- prowadzenie wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej;
  - kwalifikowanie wydatków do właściwej grupy/kategorii kosztów;
  - występowanie do Zleceniodawcy o sporządzenie aneksu do umowy, w szczególności w przypadku obniżenia kosztów całkowitych i przychodów przewidywanych w związku z realizacją zadania publicznego;
  - przekazywanie do MSWiA rzetelnych informacji o liczbie odbiorców zadań służących podtrzymaniu tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowaniu języka regionalnego oraz przechowywanie dokumentacji potwierdzającej liczbę uczestników zadań;
  - rzetelne i terminowe sporządzanie sprawozdań z realizacji zadania publicznego, w tym wskazywanie w rozliczeniu kwot, które faktycznie zostały wydatkowane na zadanie publiczne oraz informacji o innych źródłach dofinansowania zadania.
- 2) Podjęcie działań mających na celu zapewnienie prawidłowego zawierania i rozliczania umów cywilnoprawnych oraz skutecznego nadzoru nad ich realizacją, w szczególności poprzez:
- zawieranie umów przez osoby wskazane do reprezentowania Fundacji w Statucie KFR;
  - dokonywanie zapłaty wynagrodzenia w terminach wynikających z umów cywilnoprawnych, a w przypadku ich nieokreślenia w ww. umowach w terminach określonych w ustawie *Kodeks cywilny*, tj. po wykonaniu przedmiotu umowy;
  - rozliczanie umów po przedstawieniu rachunków wystawionych przez Zleceniobiorców oraz ich rzetelne weryfikowanie;
  - naliczanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie *o podatku dochodowym od osób fizycznych*;
  - wpłacenie w należnych kwotach do właściwego Urzędu Skarbowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń wypłaconych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych;
  - dopełnienie obowiązku wynikającego z ustawy *o podatku dochodowym od osób fizycznych* w zakresie składania do Urzędu Skarbowego deklaracji PIT-4R oraz deklaracji PIT-11;
  - dokumentowanie wydatków związanych z rozliczeniem kosztów podróży dla wykonawców umów;
  - rozliczanie wydatków poniesionych na usługi związane z zadaniem publicznym w walucie wskazanej w umowie dotacyjnej.
- 3) Wykorzystywanie numeru rachunku bankowego wskazanego w umowie dotacyjnej wyłącznie do rozliczania zadań publicznych realizowanych przez Królewską Fundację Romów.
- 4) Dokonywanie rozliczeń oraz ich dokumentowanie w sposób umożliwiający identyfikację wszystkich wydatków, w szczególności poniesionych na realizację zadania ze środków dotacyjnych, a także w sposób zapewniający możliwość faktycznego odtworzenia przepływu środków finansowych pochodzących z dotacji.
- 5) Dokumentowanie zobowiązań opłaconych w formie gotówkowej, w tym środków wypłaconych z rachunku bankowego do rozliczenia przyznanej dotacji.
- 6) Dokonywanie płatności z przyznanej dotacji MSWiA - w miarę możliwości - za pośrednictwem rachunku bankowego wskazanego w umowie dotacyjnej.
- 7) Dokonywanie płatności za zrealizowane dostawy/usługi po ich zatwierdzeniu do wypłaty.
- 8) Rzetelne opisywanie dokumentów księgowych zgodnie z zasadami określonymi w Informacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o *szczegółowych zasadach*

postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację zadań, a także wskazywanie na dowodach księgowych innych źródeł finansowania zadania publicznego.

- 9) Upoważnienie w organizacji więcej niż jednej osoby do dokonywania kontroli dokumentów księgowych pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.
- 10) Nanoszenie poprawek w opisie dokumentów księgowych zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
- 11) Każdorazowe zamawianie/zlecenie w formie pisemnej wszystkich usług/dostaw związanych z realizacją zadania publicznego oraz dokumentowanie czynności związanych z rozliczeniem zaliczek wypłaconych na poczet realizacji wykonania przyszłej usługi.
- 12) Dokumentowanie faktu dokonywania negocjacji z potencjalnymi partnerami oraz analizy rynku w zakresie wyboru kontrahentów.
- 13) Opracowanie *Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów*, obejmującej m.in. sposób realizowania płatności w KFR.